

domsskyld ansat til 300 Kr. pr. Td. Land. Den Mand, der har købt Engen, skjuler altsaa 1 200 Kr. pr. Td. Land af, hvad den virkelig har kostet ham, og der er utallige Millioner skjult paa denne Maade Landet over. — Det er kun Ejendomsbesidderne, dette Forhold kommer til gode, og det vil staa som en Hindring, ikke alene for denne Jordlovgivning, men overhovedet for Forslag om en virkelig rational Jordlovgivning i den nærmeste Fremtid.

Jeg kommer nu til den anden Fejl ved den tidligere Jordlovgivning; det er den Omstændighed, at man lod disse Lodder være i Privateje. Vi har fra 1899 og indtil Dato oprettet mellem 1 500 og 1 600 Stats-husmandsbrug i Randers Amt — det er det Amt i Landet, hvor der er oprettet flest; hvormange af disse Ejendomme der er i de tidligere Ejeres Besiddelse, kender jeg ikke, men jeg ved, at der er handlet deroppe, og der blev af et æret Medlem her fra denne Talerstol nævnt en Sum, som der er handlet Ejendomme til. Vi har et enkelt Tilfælde i Randers Amt, hvor en Statshusmand, der havde faaet et Laan paa 10 800 Kr., fik 37 000 Kr. udbetalt for sit Stats-husmandsbrug; og vi har adskillige Eksempler paa Folk, hvis Brug har ligget omkring ved de 25 000 Kr., og som har faaet omtrent det tredobbelte af, hvad Ejendommen har kostet at opføre. Under Krigen gjorde der sig nemlig den Mærkelighed gældende, at Landboere, der i tidligere Dage, naar de solgte deres Ejendom, kunde bygge sig et lille Hus ved Stationen og leve af deres Kapital, nu ikke var i Stand til at bygge; i Stedet prøvede de at rejse ind til Byerne og leve der af deres Kapital. Nu er det altid saaledes, at Landboerne i al Almindelighed kan leve uhyre billigt. Jeg har kendt et Tilfælde, hvor en Mand levede med sin Familie, Kone og 6 Børn, for 153 Kr. om Aaret — det var ganske vist, hvad han opgav ved sin Selvangivelse til Skat —, men det er ogsaa en Rekord i saa Henseende. Men hvis man ser paa de Skatteopgivelser og paa den Redegørelse, der er fremkommet i Statistisk Aarbog, vil man faa et glimrende Bevis paa, hvor lidt Landboerne i al Almindelighed bruger til at leve for; og man maa dog sige, naar man ser dem, at de klarer sig udmærket godt med lidt. Da nu disse Landboere, som havde solgt deres Ejendom, kom ind til Byerne, opdagede de pludselig, at nu skulde der Penge til for at leve, og den Kapital, som de mente var stor nok — en Kapital paa 70—80 000 Kr. med en Rente af over 3 000 Kr. om Aaret —, den kunde de nu ikke leve for, men de maatte begynde

at spise af Kapitalen. Derfor saa man da en stor Del af disse Mennesker komme tilbage og kaste deres Kærlighed paa Stats-husmandsbrugene, fordi de dog der havde nogen økonomisk Basis og tillige, fordi de der i nogen Grad kom udenfor den skarpe Rationering, som hele den øvrige Befolkning var underkastet under Krigen, men som vi Landboere i Almindelighed var fritagne for. Dette bevirkede, at den store Del af disse Ejendomme skiftede Ejere.

Nu har jeg gentagne Gange spurgt den højtærede Landbrugsminister: Kan vi ikke faa Oplysninger om dette Forhold? kan vi ikke faa oplyst, hvilke Ejere der i Øjeblikket sidder paa disse Ejendomme, som oprindeligt var oprettede, for at de kunde skaffe Land-boungdommen en økonomisk Eksistens? kan vi ikke faa en Opgørelse af, hvor mange af disse Ejendomme der i Krigens Tid er nedlagt, hvormange af dem der er lagt ind under fremmede Brug? Den højtærede Minister har ikke villet svare mig; jeg synes ikke, at det tyder paa stærk Forhandlingsvillighed fra Partiet Venstres Side, naar Partiet stiller sig i den Grad uvilligt overfor Krav fra vor Side. Vi fra vor Side vil være med til, at Staten yder endogsaa meget betydelige Beløb til, at Jordlovgivningen fremmes paa en saadan Maade, at den kan give Eksistensmulighed for en Del af det Fødselsoverskud, der fremkommer ude paa Landet, at de unge ikke skal blive jaget ind til Byerne, ikke skal blive jaget ud af Landet. Men naar vi gaar med til en saadan Lovgivning, naar man fra Statens Side stiller Millioner til Raadighed, forlanger vi, at der skal skaffes Sikkerhed for, at disse Penge ikke gaar i andre Folks Lommer, men virkelig kommer dem til gode, til Fordel for hvem de er bestemte, og det giver de nuværende Love ikke nogen som helst Sikkerhed for.

Hvis man fortsætter paa denne Maade, uden at der kommer reelle Ændringer ind i Loven, vil det ganske sikkert gaa, som det hidtil er gaaet med det store Fødselsoverskud ude paa Landet. Det er i ganske væsentlig Grad Husmændene og Arbejderne, der leverer Kontingentet i saa Henseende; Tobørnssystemet er ikke saa almindeligt derude endnu, Regelen er, at vi har et gennemsnitligt Børneantal paa 8—10 Stykker (Munterhed) . . . Ja, det er ikke alene mig, der er blevet saa velsignet. Dette Forhold bevirker, at Spørgsmaalet om Jord faar en langt videre Interesse end tidligere. Naar jeg nu tager mit eget Brug, saa vil jeg, hvis jeg ræsonnerer udelukkende med Hensigt paa mig selv, have Fordel af, at det er privat Eje, idet jeg derved kunne skabe mig